

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

МОНДЕШКИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 36801/03)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

22 октомври 2009 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

22/01/2010

Това решение е окончателно при условията, посочени в чл. 44, ал. 2 от Конвенцията, но може да претърпи редакционни промени.

По делото Мондешки срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като камера в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,

Ренате Йегер (Renate Jaeger),

Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),

Райт Марусте (Rait Maruste),

Марк Вилигер (Mark Villiger),

Миряна Лазарова Трайковска (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердиек (Claudia Westerdiek), *секретар на*

Отделението,

след обсъждане в закрито заседание на 29 септември 2009 г.,

се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба № 36801/03 срещу Република България, подадена на 10 ноември 2003 г. пред Съда на основание чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „Конвенцията“) от българския гражданин г-н Момчил Петков Мондешки („жалбоподателят“).

2. Жалбоподателят се представлява от Е. Христов, адвокат във Варна. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своите агенти – г-жа Маргарита Димова и г-н Владимир Обретенков от Министерството на правосъдието.

3. На 19 юни 2007 г. Съдът обявява жалбата за частично допустима и решава да съобщи на Правителството оплакванията по членове 3, 5 § 4 и 8. На 6 януари 2009 г. председателят на Отделението, на което е разпределена жалбата, решава да покани страните да представят допълнителни становища относно допустимостта и основателността на жалбата (чл. 54 § 2 с) от Правилника на Съда). В съответствие с чл. 29 § 1 от Конвенцията в същото време жалбата да се разгледа по същество едновременно с разглеждането на нейната допустимост.

ФАКТИТЕ**I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО СЛУЧАЯ**

4. Жалбоподателят е роден през 1974 г. и живее в Троян.

А. Задържането на жалбоподателя и молбите му за освобождаване

5. На 27 ноември 2002 г. жалбоподателят е задържан от полицията. В качеството си на агент на пенсионен фонд той е заподозрян в подправяне на няколкостотин декларации за присъединяване към този фонд. Срещу него е образувано наказателно производство. На 28 ноември той е задържан в следствения арест в София.

6. На 1 декември 2002 г. Софийски районен съд налага на жалбоподателя мярка задържане под стража, която е потвърдена от Софийски градски съд на 5 декември 2002 г.

7. На 16 април 2003 г. жалбоподателят подава молба за освобождаване пред районната прокуратура в София. Той повтаря искането си в писма до районната прокуратура от 7 и 26 май 2003 г. Искането му е разгледано и отхвърлено от Софийски районен съд на 27 май 2003 г.

8. На 8 август 2003 г. жалбоподателят подава нова молба за освобождаване пред Софийски районен съд чрез районната прокуратура. Пред август и септември 2003 г. той изпраща няколко писма до районната прокуратура, до градската прокуратура в София и до районния съд, за да поиска разглеждане на молбата му от 8 август 2003 г. Молбата му за освобождаване е разгледана на 8 октомври 2003 г. от Софийски районен съд.

9. С решение от същия ден съдът решава да отмени задържането под стража на жалбоподателя и му налага гаранция от 500 български лева с мотива, че наказателното производство е към края си и не съществува опасност от възпрепятстване на правосъдието с бягство или извършване на ново престъпление от страна на заинтересованото лице. Той е освободен на 15 октомври 2003 г., след като е заплатил гаранцията.

10. Към датата на последната съобщена информация от заинтересованото лице – 14 януари 2008 г., образуваното срещу него наказателно производство все още е висящо пред вътрешните съдилища.

В. Медицинските грижи, осигурени на жалбоподателя, и хранителният му режим

11. През януари 2003 г. жалбоподателят е имал постоянно гадене. Той е хоспитализиран от 20 до 24 януари 2003 г. в затворническата болница в София, където му правят няколко прегледа и изследвания. Лекарите констатира, че той страда от изострен хроничен гастродуоденит; подложен е на болнично лечение. В края на престоя му в болницата лекарите констатира подобрене на здравословното му състояние.

12. Пред април 2003 г. жалбоподателят иска да бъде хоспитализиран отново. Той е отведен в затворническата болница в София на 8 май 2003 г. и остава там до 22 май 2003 г. Там той се консултира с няколко лекари и му се правят изследвания. Лекарите повторно констатира, че той страда от хроничен гастродуоденит, но към момента здравословното му състояние не е тревожно. Подложен е на медикаментозно лечение и лекарите му предписват подходящ хранителен режим. В края на хоспитализацията му лекарите констатира подобрение на здравословното състояние на жалбоподателя.

13. По думите на жалбоподателя той е можел да спазва подходящ хранителен режим само през част от периода на задържане, а именно – десетте дни след втория му престой в затворническата болница и четиринадесет дни през юли и август 2003 г. За да се храни правилно през останалото време, той е трябвало да разчита на пратките от близките си – два колета по десет килограма на месец, които включват храна, дрехи, хигиенни материали и други.

С. Проверката на кореспонденцията на жалбоподателя

14. По време на задържането му жалбоподателят няколко пъти е прехвърлян от София в Ловеч и обратно. На 29 септември 2003 г., докато се намира в следствения арест в Ловеч, той предава на администрацията писмо, адресирано до Европейския съд по правата на човека, и иска то да бъде изпратено по пощата. На писмото му е поставен изходящ номер от администрацията. Съгласно копие от регистъра на изходящата кореспонденция на следствената служба, представено от Правителството, това писмо е изпратено в Страсбург. То не е стигнало до Съда.

15. От друга страна, затворническата администрация прави копия на всичките му писма и ги съхранява в досието му. Заинтересованото лице разбира за това при размяната на становища по допустимостта и по същество на настоящата жалба, когато Правителството представя копията на две от неговите писма с дата 29 септември 2003 г.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

16. Член 1 от закона за отговорността на държавата и общините за вреди позволява на засегнатите лица да получат обезщетение за понесени вреди вследствие на лоши условия при задържане или отсъствие на подходящи медицински грижи в затвора. Също така член 2 от същия закон позволява в известен брой случаи да се получи обезщетение при незаконосъобразно задържане. Резюме на тези разпоредби, както и преглед на практиката на вътрешните съдилища във връзка с тях могат да бъдат намерени в следните решения на Съда: *Добрев срещу България*, № 55389/00, §§ 40 и 41, 10 август 2006 г.;

Карамитров и други срещу България, № 53321/99, §§ 34 - 42, 10 януари 2008 г. ; *Кирилов срещу България*, № 15158/02, §§ 21 и 22, 22 май 2008 г.; *Христов срещу България* (реш.), № 36794/03, 18 март 2008 г.

17. Приложимото вътрешно право и практиката на вътрешните съдилища относно проверката на кореспонденцията на задържаните са резюмирани в решението *Бочев срещу България*, № 73481/01, §§ 40 – 49, 13 ноември 2008 г.

ПРАВОТО

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

18. Жалбоподателят твърди, че не е могъл да спазва специалния хранителен режим, който са му предписали лекарите. Той счита, че това нарушение от страна на затворническата администрация представлява отношение, противоречащо на чл. 3 от Конвенцията, който гласи следното:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или на нечовешко или унижително отношение или наказание.”

19. Правителството възразява срещу тази теза. На първо място то изтъква, че жалбоподателят не е изчерпил вътрешноправните средства за защита, тъй като е пропуснал да подаде иск за отговорност на държавата за вреди, причинени от отсъствието на подходящ хранителен режим по време на задържането му. Относно оплакването по същество Правителството подчертава, че жалбоподателят е бил следен регулярно от квалифицирани лекари, които са констатирали, че здравословното му състояние не е несъвместимо със задържането му. Също така затворническата администрация му е осигурила подходяща за заболяването му храна. В подкрепа на последното твърдение Правителството представя копия от формуляри за поръчка на хранителни порции за периода от 1 септември до 11 октомври 2003 г., попълвани от администрацията на следствения арест, където е задържан жалбоподателя. Всеки формуляр съдържа, наред с останалото, и бележката „1 язва”, която показва дневната порция храна на лице, страдащо от стомашно заболяване.

20. Жалбоподателят счита, че не е разполагал с ефективни вътрешноправни средства за защита относно твърдяното нарушение на член 3. Той изтъква, че документите, представени от Правителството, засягат само една част от неговото задържане и че затворническата администрация не му е осигурявала необходимата храна през останалото време. Той счита, че е бил подложен на нечовешко и унижително отношение.

Допустимост

21. Съдът припомня, че той вече е установил по известен брой български дела, че член 1 от Закона за отговорността на държавата предоставя възможност за адекватно обезщетение, която жалбоподателите следва да са използвали, в случай на нарушение на член 3 поради лоши условия на задържане или отсъствие на подходящи медицински грижи за задържания (вж. решението *Кирилов*, горецитирано, §§ 42 и 47 и решението *Христов*, горецитирано). Той отбелязва, че Правителството пледира за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита от жалбоподателя. Съдът счита, че не е необходимо да определя дали вътрешноправните средства за защита са неизчерпани по настоящия иск – в случай на нарушение от страна на затворническите власти относно спазване на определен хранителен режим, – тъй като оплакването на жалбоподателя е недопустимо поради изложените по-долу причини.

22. Съдът вече се е произнасял, че неосигуряването на подходящо хранене, което е част от медицинското лечение на задържано лице, съпроводено с други нарушения на задължението да се осигуряват адекватни медицински грижи в затвора, може да причини физически и морални страдания отвъд прага на тежест, изискван за прилагане на член 3. (*Городинчев срещу Русия (Gorodnitchiev c. Russie)*, № 52058/99, §§ 84 - 97, 24 май 2007 г.; *Шишманов срещу България*, № 37449/02, §§ 44 – 50, 8 януари 2009 г.). Съдът припомня, че преценката дали е достигнат прагът на тежест, за да бъде приложен член 3, е относителна по своята същност и зависи от специфичните обстоятелства в конкретния случай, а именно: естеството и контекста на отношението, начините на изпълнение, продължителността, физическите и психическите ефекти, както и понякога пола, възрастта и здравословното състояние на засегнатото лице (*Кудла срещу Полша (Kudla c. Pologne)* [ГК], № 30210/96, § 91, ЕСПЧ 2000-XI).

23. Обръщайки се към настоящия случай, Съдът отбелязва, че за разлика от делата *Городинчев* и *Шишманов*, горецитирани, жалбоподателят не твърди, че е имало други нарушения на задължението да му бъдат осигурени адекватни медицински грижи, освен твърдяното неспазване на специфичния му хранителен режим. Съдът отбелязва също така, че необходимостта от осигуряване на адаптиран хранителен режим за жалбоподателя е била установена след второто му хоспитализиране, което е приключило на 22 май 2003 г. Жалбоподателят не отрича, че той наистина е получавал адаптирана за здравословното му състояние храна през първите десет дни след излизането му от затворническата болница, както и в продължение на две седмици през юли и август 2003 г. (вж. параграф 13 по-горе).

24. Що се отнася до спазвания хранителен режим от жалбоподателя през септември и октомври 2003 г., Съдът отбелязва, че представените от Правителството документи показват, че специфичните нужди на

жалбоподателя са взети ефективно предвид, когато са правени поръчките за храна на задържаните от затворническата администрация (параграф 19 по-горе). В същото време Съдът не е в състояние да прецени дали качеството на получената и разпределена от затворническата администрация храна, вследствие на направените от нея поръчки, е отговаряло ефективно на хранителните изисквания на жалбоподателя: той се е ограничил до твърдението, че не получавал адекватно хранене, без да уточнява какви точно са били използваните продукти за приготвяне на храната, нито тяхното количество. Правителството също не е предоставило информация по този въпрос.

25. При всяко положение, дори и да се приеме, че през даден период от задържането на жалбоподателя затворническата администрация не му е осигурявала подходяща за здравословното му състояние храна, все пак той е можел да си осигурява храна чрез пратките на близките си. От твърденията на жалбоподателя следва, че той се е ползвал ефективно от тази възможност (вж. параграф 13 по-горе). Разбира се, имало е ограничения на тежината и броя на изпратените колети (пак там) и Съдът приема, че това е можело да създаде известно неудобство за жалбоподателя. В същото време, предвид краткия период, в който според твърденията на жалбоподателя той не е получавал подходяща храна, и предвид отсъствието на данни за евентуално влошаване на здравословното му състояние по време и след спорния период, Съдът счита, че заинтересованото лице не е било подложено на трудности и изпитания, чиято интензивност надвишава неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането.

26. Следователно Съдът счита, че прагът на тежест, изискван за прилагане на член 3, не е бил достигнат в дадения случай и че това оплакване на жалбоподателя е явно необосновано и трябва да бъде отхвърлено на основание член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

II. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 5 § 4 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

27. Жалбоподателят се оплаква, че молбите му за освобождаване не са били разглеждани в кратък срок. Той се позовава на член 5 § 4 от Конвенцията, който гласи:

„Всеки арестуван или лишен от свобода има право да обжалва законосъобразността на своето задържане в съда, който е задължен в кратък срок да се произнесе; в случай, че задържането е неправомерно, съдът е длъжен да нареди незабавното освобождаване на задържаното лице.”

28. Правителството пледира за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. То счита, че жалбоподателят е можел да подаде иск за обезщетение срещу държавата за понесени вреди от забавеното разглеждане на молбите му за освобождаване. То представя решение от 8 ноември 2001 г. на Пазарджишкия окръжен съд, с което

последният, произнасяйки се като втора инстанция, е присъдил обезщетение на ищеца за понесени вреди от съществено забавяне на разглеждането на молбата му за освобождаване. В този случай окръжният съд е преценил, че неспазването на предвидените от вътрешното законодателство срокове за предвижване на молба за освобождаване до компетентния съд и за извършване на административните формалности от съдебния секретар – представлява нарушение на административния ред, което ангажира отговорността на властите за вреди от гледна точка на член 1 от Закона за отговорността на държавата.

29. Що се отнася до същността на оплакването, Правителството счита, че вътрешните съдилища не са нарушили правата на жалбоподателя, гарантирани от член 5 § 4 от Конвенцията.

30. Жалбоподателят оспорва тезата на Правителството за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. Той обръща внимание върху обстоятелството, че представеното от правителството съдебно решение е само един изолиран случай и не доказва съществуването на добре установена съдебна практика по въпроса. Заинтересованото лице представя решение от 9 януари 2006 г. на Върховния касационен съд, в което върховното съдилище е преценило, че дейността на съдебния секретар не попада под ударите на член 1 от Закона за отговорността на държавата, тъй като е неразделна част от правораздавателния процес, а не от функционирането на администрацията по смисъла на цитираната законова разпоредба. Жалбоподателят счита, че член 2 от Закона за отговорността на държавата не би му предоставил възможност за обезщетение, тъй като задържането му не е било обявено за незаконно и наказателното производство срещу него все още е висящо.

31. Заинтересованото лице приканва Съда да установи, че разглеждането на двете му молби за освобождаване е било неоснователно забавено отвъд позволения срок по член 5 § 4 от Конвенцията.

А. Допустимост

32. Съдът припомня, че по смисъла на член 35 § 1 от Конвенцията той може да бъде сезиран с индивидуална жалба само след изчерпване на всички вътрешноправни средства за защита. От тук следва, че ответното правителство, което пледира за неспазване на тази разпоредба, трябва да докаже, че жалбоподателят не е използвал средство за защита, което е било едновременно ефективно и достъпно по време на съответния период (*Вернийо срещу Франция (Vernillo c. France)*, 20 февруари 1991 г., § 27, серия А № 198 ; *Паулино Томас срещу Португалия (Paulino Tomas c Portugal)* (реш.), № 58698/00, ЕСПЧ 2003-VIII).

33. Обръщайки се към настоящия случай, Съдът отбелязва, че разпоредбите на членове 1 и 2 от Закона за отговорността на държавата не покриват изрично хипотезата на закъснение при разглеждане на молба за освобождаване (вж. решението *Карамитров и други*, горещитирано, §§ 34 и 35). Съдът вече е имал възможност да констатира, че вътрешните съдилища са заложили на по-широко тълкуване на тези разпоредби, за да ангажират отговорността на държавата в известен брой хипотези, които не са изрично предвидени в закона – като лошите условия при задържане или отсъствието на медицински грижи в затвора (вж. решението *Кирилов*, горещитирано, §§ 21 и 22 и решението *Христов*, горещитирано), или прекратяването на наказателно производство поради отсъствието на достатъчно доказателства (вж. решението *Карамитров и други*, горещитирано, § 41). По горещитираните дела *Кирилов* и *Христов* Съдът всъщност е констатирал съществуването на последователна практика, прилагана от няколко съдилища на различни нива и позволяваща да се отстранят твърдените нарушения; стигнал е до заключението, че става дума за адекватен способ за защита, достъпен както на практика, така и на теория, чието изчерпване е нормално да бъде изисквано с оглед на член 35 § 1 от Конвенцията.

34. Съдът обаче не счита, че случаят е такъв, що се отнася до проблема, повдигнат по настоящето дело. Той отбелязва, че Правителството се е позовало само на едно решение от 2001 г. от второинстанционен съд, който е приложил член 1 от Закона за отговорността на държавата в случай на нарушения от страна на служители в съдебно деловодство (параграф 28 по-горе). Що се отнася до жалбоподателя, то той е представил решение от 2006 г., в което върховната юрисдикция в държавата – Върховният касационен съд, е възприела противоположното становище (параграф 30 по-горе). При отсъствието на други приложими доказателства в дадения случай, Съдът не счита за установено, че съществува постоянна съдебна практика на вътрешните съдилища, позволяваща да се получи обезщетение при прилагането на член 1 от Закона за отговорността на държавата в случай на забавяне при разглеждането на молба за освобождаване.

35. Също така, при отсъствие на решение, обявяващо задържането на жалбоподателя за незаконосъобразно, и предвид факта, че наказателното производство срещу него е все още висящо (параграфи 6 – 10 по-горе), член 2 от въпросния закон също изглежда неприложим в случая на заинтересованото лице (вж. *Рашид срещу България (№2)*, № 74792/01, §§ 70 и 71, 5 юни 2008 г.). Ответното правителство не е представило никакво доказателство за приложимостта на член 2 от закона в дадения случай, а доколкото е известно на Съда, не съществува друг вътрешноправен способ за защита, способен да противодейства на твърдяното нарушение на член 5 § 4 от Конвенцията.

36. С тези мотиви Съдът счита, че следва да отхвърли възражението за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. Той констатира също така, че това оплакване на жалбоподателя не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва, от друга страна, че то не е недопустимо на друго основание и следва да се обяви за допустимо.

В. По същество

37. Съдът констатира, че първата молба за освобождаване на жалбоподателя е подадена на 16 април 2003 г. и е разгледана едва на 27 май 2003 г., или четиридесет и един дена по-късно (вж. параграф 7 по-горе). Колкото до втората му молба, подадена на 8 август 2003 г., то за нея са били необходими два месеца изчакване, преди да бъде разгледана от районния съд (параграф 8 по-горе).

38. Предвид постоянната си практика (вж. *Кадем срещу Малта* (*Kadem c. Malte*), № 55263/00, §§ 44 и 45, 9 януари 2003 г. и *Рехбок срещу Словения* (*Rehbock c. Slovénie*), № 29462/95, §§ 85 – 88, ЕСПЧ 2000-XII) Съдът счита, че тези две молби за освобождаване не са били разгледани в „кратък срок”. Следователно е налице нарушение на член 5 § 4 от Конвенцията.

III. ОТНОСНО ТВЪРДЕНИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

39. Жалбоподателят се оплаква също така, че затворническата администрация не е изпратила писмото му от 23 септември 2003 г. и че е запазила копия от писмата му. Той се позовава на член 8 от Конвенцията, който в отнасящата се към случая част гласи следното:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на (...) кореспонденцията.

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.”

40. Правителството отрича, че писмото на жалбоподателя от 23 септември 2003 г. е било задържано от администрацията на следствения арест. Във всеки случай заинтересованото лице е пропуснало да заведе иск за обезщетение за вреди срещу държавата, за да противодейства на това положение. Правителството не е направило бележки по допустимостта и по съществуващото на оплакването относно практиката да се пазят копия от изходящата кореспонденция на жалбоподателя.

41. Съдът отбелязва, че заинтересованото лице повдига две отделни оплаквания по член 8 от Конвенцията – едното засяга твърдението, че

първото му писмо до Съда не е било изпратено от затворническата администрация, а другото засяга начина на контрол върху кореспонденцията на задържаните, а именно, че се пазят копия от изходящата им кореспонденция. Съдът счита, че трябва да разгледа поотделно тези две оплаквания.

А. Относно твърдяното задържане на писмото от 23 септември 2003 г.

Допустимост

42. Съдът отбелязва, че Правителството пледира за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита по отношение на първото оплакване по член 8. В същото време той счита, че не е необходимо да се занимава с този въпрос, тъй като това оплакване е недопустимо поради изложените по-долу причини.

43. На първо място Съдът отбелязва, че жалбоподателят не твърди, че кореспонденцията му е била системно задържана от затворническата администрация, а се оплаква единствено от факта, че първото му писмо, адресирано до Съда, не е получено от последния (вж. параграф 39 по-горе). От тук той стига до заключението, че администрацията на следствения арест в Ловеч не е изпратила писмото.

44. Съдът отбелязва, че писмото на заинтересованото лице е било предадено на администрацията на следствения арест в Ловеч и според поддържания от нея регистър е било изпратено на адресата (параграф 14 по-горе). За разлика от жалбоподателя, Съдът не е убеден, че единственото заключение, което се налага в дадения случай, е че писмото му е задържано от администрацията на следствения арест. При отсъствието на други достатъчно относими и непротиворечиви доказателства, той не счита за установено отвъд всякакво разумно съмнение, че фактът, че писмото му не е получено от Съда, се дължи на действията или пропуските на затворническите власти.

45. Следователно Съдът счита, че това оплакване е явно необосновано и трябва да бъде отхвърлено съгласно член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

В. Относно практиката да се пазят копия от изходящата кореспонденция на жалбоподателя

1. Допустимост

46. Съдът констатира, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва, от друга страна, че то не е недопустимо на друго основание. Следователно трябва да се обяви за допустимо.

2. По същество

47. Съдът отбелязва в началото, че между страните не се спори, че администрацията на следствения арест, където е бил задържан жалбоподателят, е пазела фотокопия на някои от писмата, изпратени от заинтересованото лице (вж. параграфи 39 и 40 по-горе). Съдът счита, че въпросната мярка представлява ясна и конкретна намеса в правото на неприкосновеност на кореспонденцията.

48. За да бъде оправдана, една такава намеса трябва да бъде „предвидена от закона”, трябва да преследва една или повече законни цели и трябва да бъде „необходима в едно демократично общество”, за да постигне визираните цели.

49. Съдът припомня, че той вече е имал възможност да се произнесе относно съвместимостта на член 8 с общото позволение за контрол върху кореспонденцията на задържаните, въведено от българското законодателство и в сила между 2002 и 2006 г. В своето решение *Бочев*, горесцитирано, § 96, той вече е констатирал, че Конституционният съд е обявил за противоконституционна спорната законова разпоредба и е стигнал до заключението, че намесата в правото на неприкосновеност на кореспонденцията не е предвидена от закона по смисъла на член 8 § 2 от Конвенцията. Обръщайки се към настоящето дело, Съдът приема, че мярката, оспорвана от жалбоподателя, е била само една от формите на контрол, упражнявани от затворническата администрация по отношение на неговата кореспонденция съгласно същата тази спорна законова уредба. Следователно той констатира, че положението на заинтересованото лице абсолютно не се отличава от това на жалбоподателя по делото *Бочев*, горесцитирано, и намира, че същото заключение за нарушаване на член 8 от Конвенцията се налага и в дадения случай. Ето защо той счита, че не е необходимо да изследва дали оспорваната намеса е преследвала законна цел и дали е била пропорционална на преследваната цел.

50. В заключение, Съдът намира, че намесата в правото на неприкосновеност на кореспонденцията на жалбоподателя не е била „предвидена от закона” и следователно е налице нарушение на член 8 от Конвенцията.

IV. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

51. Съгласно чл.41 от Конвенцията:

„Ако Съдът установи нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

52. Жалбоподателят претендира 20 000 евро (EUR) за неимуществените вреди, които е понесъл.

53. Правителството не е направило бележки по този въпрос.

54. Съдът счита, че жалбоподателят е понесъл известни неимуществени вреди поради нарушенията на правата му, гарантирани от член 5 §§ 3 и 4 и от член 8 на Конвенцията. Произнасяйки се по справедливост съгласно член 41, той намира за уместно да присъди на жалбоподателя сумата от 3 000 EUR на това основание.

Б. Разноски

55. Жалбоподателят иска също така 1 800 лева за разходи за адвокат по време на производството пред Съда. Той представя сключен договор между него и представителя му.

56. Правителството не е коментирало този въпрос.

57. Съгласно практиката на Съда всеки жалбоподател има право на възстановяване на разноски само доколкото е доказал, че те са действително и по необходимост направени и са в разумен размер. В конкретния случай, като има предвид документите, с които разполага, и горепосочените критерии, Съдът намира за разумна сумата от 920 EUR за разноски, направени по време на производството пред него, и я присъжда на жалбоподателя.

В. Лихва за забава

58. Съдът счита за уместно лихвата за забава да се основава на лихвения процент по пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка, към който следва да се добавят три процентни пункта.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ
ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима по отношение на оплакванията по член 5 § 4 и по член 8, че затворническата администрация е пазела копия на изпратените от жалбоподателя писма, и за недопустима по отношение на останалото;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на член 5 § 4 от Конвенцията;
3. *Постановява*, че е налице нарушение на член 8 от Конвенцията;
4. *Постановява*
 - а) ответната държава да заплати на жалбоподателя в рамките на три месеца от датата, на която решението влезе в сила в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, които да бъдат обвърнати в български лева по курса, приложим към датата на плащането им:
 - i. 3 000 EUR (три хиляди евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени, за неимуществени вреди;
 - ii. 920 EUR (деветстотин и двадесет евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени на жалбоподателя, за разноски, направени пред Съда;
 - б) от датата на изтичане на гореспоменатия срок до изплащането се дължи проста лихва върху горепосочената сума в размер, равен на ставката на пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка по време на просрочения период, плюс три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от претенцията за справедливо обезщетение.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 22 октомври 2009 г. съгласно член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Съдебен секретар

Пеер Лоренцен
Председател